
**การบริหารจัดการโรงแรมสีเขียวในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์:
กรณีศึกษา เกาะเสม็ด
(Green Hotel Management in Economic Aspects:
A Case Study of Samed Island)**

กฤษฎา ตียวิวัฒนานุกูล¹ และ โสมสกา เพชรานนท์²

บทคัดย่อ

แนวทางการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเริ่มมีความสำคัญมากขึ้น ดังนั้น การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าพักโรงแรมสีเขียวของนักท่องเที่ยว และศึกษาค่าความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่มของนักท่องเที่ยวที่มีต่อคุณลักษณะด้านต่างๆในการบริหารจัดการโรงแรมสีเขียวบนเกาะเสม็ด โดยใช้วิธีแบบจำลองทางเลือก (Choice Modeling) และเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเกาะเสม็ดจำนวน 400 รายในช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน พ.ศ. 2558 ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าพักโรงแรมสีเขียวของนักท่องเที่ยว ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 คือ สถานภาพสมรส การรู้จักโรงแรมสีเขียว จำนวนวันที่ท่องเที่ยวในรอบปี การเป็นสมาชิกของหน่วยงาน/ชมรม/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรายได้เฉลี่ย สำหรับคุณลักษณะที่มีผลต่อการบริหารจัดการโรงแรมสีเขียวบนเกาะเสม็ด ได้แก่ การใช้พลังงาน การจัดการขยะ และการจัดการน้ำเสีย โดยแต่ละคุณลักษณะมีราคาแฝงหรือค่าความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่มเท่ากับ 66.52, 89.16 และ 101.84 บาท/คืน ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความเต็มใจจ่าย แบบจำลองทางเลือก การบริหารจัดการโรงแรมสีเขียว

ABSTRACT

The concept of green hotel management has become widely interested. Therefore the objectives of this paper were to study factors influencing tourists' decision to stay in green hotels and estimate tourists' marginal willingness to pay for attributes of green hotel management in Samed Island by using choice modeling approach. Data were collected from 400 Thai tourists in Samed Island during August and September 2015 by using simple random sampling. The results showed that the factors with significance level of 0.10 affecting tourists' decision to stay in green hotel were: marital status, green hotel perception, the number of days on vacation, being a member of an environmental organization and income. The attributes of power management, waste management and waste water management were factors influencing the green hotel management in Samed Island and marginal implicit prices of each attribute were 66.52, 89.16 and 101.84 Baht per night, respectively.

Keywords: Willingness to Pay, Choice Modeling, Green Hotel Management

---

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน อีเมล kraitsada_kt@hotmail.com

² รองศาสตราจารย์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน อีเมล fecosob@ku.ac.th

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศไทย เนื่องจากในแต่ละปีอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้และสร้างการหมุนเวียน ของเงินให้กับประเทศได้ปีละหลายแสนล้านบาท รวมไปถึง ทำให้ธุรกิจและบริการต่างๆที่เกี่ยวข้องเกิดการขยายตัว ก่อให้เกิดการจ้างงานและการกระจายรายได้ (สำนักงาน สถิติแห่งชาติ, 2557) แต่ทว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มี ความสำคัญต่อประเทศ กลับต้องเผชิญกับปัญหาความเสื่อม โทรมทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจาก ประเทศไทยมุ่งเน้นเพียงแต่การดึงดูดรายได้และการเพิ่ม จำนวนนักท่องเที่ยว แต่ขาดแผนรับมือในเรื่องของขีด ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ทำให้สถานที่ ท่องเที่ยวต่างๆเริ่มเกิดความเสื่อมโทรม (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2554)

ทางเลือกหนึ่งที่สามารถช่วยลดผลกระทบหรือฟื้นฟู สถานที่ท่องเที่ยวให้กลับมาดีขึ้นได้ก็คือ ทำให้การท่องเที่ยว นั้นเป็นการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยปัจจุบัน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเริ่มเป็นที่ แพร่หลายมากขึ้นในหลายประเทศ เจ้าของโรงแรมหรือที่ พักต่างๆเริ่มปรับตัวให้ที่พักของตนเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือเป็นที่รู้จักในนามของ “โรงแรมสีเขียว” เช่น โรงแรมสี เขียวในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการปรับตัวในด้านต่างๆ อาทิ การใช้สบู่เหลวแทนสบู่ก้อน การใช้วัสดุรีไซเคิล (Cometa, 2012) การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก การใช้ หลอดไฟที่ประหยัดพลังงาน การใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดน้ำ เป็นต้น (Millar & Baloglu, 2008) ในเขตบริหารพิเศษ ฮองกง ธุรกิจโรงแรมเริ่มมีการใช้ผลิตภัณฑ์หรือการบริการ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ลดการปล่อยของเสียใช้ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือมีนโยบายในการ ประหยัดพลังงานที่ชัดเจน (Chan, 2013) สำหรับประเทศ มาเลเซียที่เริ่มประสบกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ธุรกิจที่พักใน ประเทศมาเลเซียเริ่มมีการปรับตัวเพื่อเป็นธุรกิจที่พักสีเขียว มากขึ้น (Yusof & Jamaludin, 2013) สำหรับประเทศไทย มีหน่วยงานชื่อ “มูลนิธิไปไม่เขี้ยว” ทำหน้าที่ให้ความรู้และ ผลักดัน ธุรกิจ โรงแรม/ท่องเที่ยว ในการ รักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ส่งเสริมการพัฒนา มาตรฐานของธุรกิจให้มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือพัฒนาประสิทธิภาพในการใช้ เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (วิวรรณ พงศ์บุรณะ กิจ, 2553)

ในงานศึกษาค้นคว้านี้ได้เลือกเกาะเสม็ดเป็นพื้นที่ ศึกษา เนื่องจากเกาะเสม็ดเป็นเกาะที่ได้รับความนิยมจาก นักท่องเที่ยว มีความงดงามตามธรรมชาติ มีทิวทัศน์ที่ สวยงาม หาดทรายขาวสะอาดและเงียบสงบ น้ำทะเลใส และมีปะการังที่สวยงาม จึงทำให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวอด นิยมสำหรับนักท่องเที่ยว (ตุลย์ ศิริกุลพิพัฒน์ (บ.ก.), 2556, 21 สิงหาคม) จึงเป็นเหตุให้เกาะเสม็ดเริ่มเกิดปัญหา ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาในการจัดการขยะ หรือปัญหาใน การจัดการน้ำเสีย เป็นต้น (คณิงภรณ์ วงเวียน, 2554)

ดังนั้น การใช้แนวทางในการเป็นโรงแรม สีเขียวของผู้ประกอบการบนเกาะเสม็ดอาจเป็นแนวทาง หนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาสังแวดล้อมที่เกิดขึ้นบนเกาะ เสม็ด รวมทั้งในส่วนของนักท่องเที่ยวที่เป็นผู้ใช้บริการ โรงแรมสีเขียวก็ควรเล็งเห็นความสำคัญของการเป็นโรงแรม สีเขียวด้วยเช่นกัน เพื่อจะได้ให้ความร่วมมือกับ ผู้ประกอบการในการร่วมกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ต่อไป ดังนั้น งานศึกษานี้จึงมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าพัก โรงแรมสีเขียวของนักท่องเที่ยว รวมถึงค่าความเต็มใจจ่าย ส่วนเพิ่มของนักท่องเที่ยวที่มีต่อคุณลักษณะด้านต่างๆใน การบริหารจัดการโรงแรมสีเขียวบนเกาะเสม็ด โดยผลที่ได้ จากการศึกษาจะเป็นแนวทางเพื่อการบริหารจัดการเพื่อ การเป็นโรงแรมสีเขียวของผู้ประกอบการที่พัก รวมทั้งเป็น การช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แบบจำลองแบบจำลองทางเลือกเป็นเครื่องมือที่ นำมาใช้ประเมินมูลค่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยว เช่น งานของ Apostolakis and Jaffry (2005) ที่ศึกษาความพอใจของนักท่องเที่ยวที่ เข้ามาเที่ยวโบราณสถานในประเทศกรีซ หรืองานของ Huybers (2003) ที่ศึกษา นักท่องเที่ยวในประเทศ ออสเตรเลีย และพบว่า คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว และ ความหนาแน่นของจำนวนนักท่องเที่ยว มีผลต่อการ ตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมากที่สุด หรืองานของ Kelly *et al.* (2007) ที่ศึกษาความเต็มใจจ่าย ของนักท่องเที่ยวที่เข้าพักใน Whistler Mountain Resort ประเทศแคนาดา ซึ่งพบว่า นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายค่าบริการ ของรีสอร์ทเพิ่มขึ้นมากที่สุด โดยนักท่องเที่ยวหวังว่าเงิน ดังกล่าวสามารถนำไปปรับปรุงคุณภาพของสิ่งแวดล้อมให้ ดีขึ้นได้ เป็นต้น

แบบจำลองทางเลือก มีพื้นฐานมาจากแนวคิดของ Lancaster (1966) ที่กล่าวว่า ผู้บริโภคจะตัดสินใจเลือกสินค้าและบริการผ่านการตัดสินใจในคุณลักษณะของสินค้าและบริการชนิดนั้นๆ ที่ปรากฏอยู่ โดยคุณลักษณะที่แตกต่างกันก็จะทำให้สินค้าและบริการมีความแตกต่างกัน ซึ่งแบบจำลองทางเลือกสามารถให้คำตอบได้ว่าคุณลักษณะใดของสินค้าและบริการที่ผู้บริโภคให้ความสนใจ คุณลักษณะใดมีความสำคัญกว่าคุณลักษณะอื่นๆ รวมไปถึงสามารถประเมินหามูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของทางเลือกได้พร้อมกันหลายทางเลือก หรือสามารถหาลักษณะเฉพาะของการเปลี่ยนแปลงต่อหน่วยได้ แต่เนื่องจากการยากที่จะระบุคุณลักษณะของสินค้าและบริการได้ครบทั้งหมด จึงมีการพัฒนาไปสู่ทฤษฎีอรรถประโยชน์เชิงสุ่ม (Random Utility Theory) (Bateman *et al.*, 2002; อัครพงษ์ อันทอง และคณะ, 2552; โสมสกา เพชรานนท์ และวลัยภรณ์ อัดตะนันท์, 2558) ซึ่งแสดงได้ดังสมการที่ (1)

$$U = V(X) + e(X, Z) \quad (1)$$

โดย U คือ อรรถประโยชน์ทางอ้อมของผู้บริโภค

X คือ สินค้าและบริการในระบบตลาด

Z คือ สินค้าและบริการทางสิ่งแวดล้อม

V(.) คือ ฟังก์ชันอรรถประโยชน์ทางอ้อมในส่วนที่สามารถทำการสังเกตและประมาณค่าได้

e(.) คือ อรรถประโยชน์ในส่วนที่ทำการสังเกตค่าไม่ได้ แสดงอยู่ในรูปของค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นอย่างสุ่ม

หากกำหนดให้ผู้บริโภคต้องเลือกระหว่างทางเลือก g และทางเลือก h ซึ่งแต่ละทางเลือกมีความแตกต่างกัน และมีคุณสมบัติ Independence of Irrelevant Alternatives (IIA) ผู้บริโภคจะทำการเปรียบเทียบความพึงพอใจที่ได้รับจากทางเลือกต่างๆ หากทางเลือกใดให้ความพึงพอใจมากกว่า ผู้บริโภคจะเลือกทางเลือกนั้น และในที่นี้หากผู้บริโภคชอบทางเลือก g มากกว่าทางเลือก h สามารถแสดงได้ในรูปของฟังก์ชันความน่าจะเป็น ดังสมการที่ (2)

$$P[(V_{ig} + e_{ig}) > (V_{ih} + e_{ih})] = P[(V_{ig} - V_{ih}) > (e_{ih} - e_{ig})] \quad (2)$$

โดยค่าความคลาดเคลื่อนจะมีการแจกแจงแบบ Gumbel และมีคุณสมบัติของการกระจายตัวที่เหมือนกัน

และเป็นอิสระต่อกัน (Independently and Identically Distributed: IID) (Bateman *et al.*, 2002) จึงสามารถจัดรูปค่าความน่าจะเป็นของการเลือกทางเลือก g ให้อยู่ในรูปของ Logistic Distribution หรือเรียกว่า Conditional Logit Model (Bateman *et al.*, 2002) ดังสมการที่ (3)

$$P(U_{ig} > U_{ih}) = \frac{\exp(\mu V_{ig})}{\sum_j \exp(\mu V_{ij})} \quad (3)$$

โดย μ คือ สัมประสิทธิ์สัดส่วน (Scale Parameter) ซึ่งเป็นส่วนกลับของสัดส่วนของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าความคลาดเคลื่อน ซึ่งกำหนดให้เท่ากับ 1

การที่ผู้บริโภคต้องตัดสินใจเลือกแต่ละทางเลือกที่ประกอบไปด้วยคุณลักษณะต่างๆของสินค้าและบริการ (Choice-Specific Attributes) แบบจำลองที่เหมาะสมในการนำมาวิเคราะห์ฟังก์ชันอรรถประโยชน์ทางอ้อมที่ได้จากคุณลักษณะต่างๆของสินค้าและบริการที่ถูกกำหนดให้อยู่ในรูปของสมการเส้นตรง คือ แบบจำลอง Conditional Logit เนื่องจากแบบจำลองดังกล่าวจะพิจารณาว่า การที่ผู้บริโภคคนที่ i เลือกทางเลือกที่ j การตัดสินใจของผู้บริโภคได้รับอิทธิพลมาจากตัวแปรคุณลักษณะของทางเลือก หรือตัวแปรคุณลักษณะของบุคคลอย่างไรบ้าง โดยสามารถประมาณการสมการที่ (3) ด้วยวิธีความน่าจะเป็นสูงสุด Conventional Maximum Likelihood (Bateman *et al.*, 2002; สันติ แสงเลิศไสว, 2549; อัครพงษ์ อันทอง และคณะ, 2552; โสมสกา เพชรานนท์ และวลัยภรณ์ อัดตะนันท์, 2558) ได้ดังสมการที่ (4)

$$\log L = \sum_{i=1}^N \sum_{j=1}^J y_{ij} \log \left[\frac{\exp(V_{ij})}{\sum_{j=1}^J \exp(V_{ij})} \right] \quad (4)$$

เมื่อนำค่าพารามิเตอร์ที่ประมาณการได้จากสมการที่ (4) มาคำนวณหาค่าความเต็มใจจ่ายสำหรับแต่ละคุณลักษณะของสินค้าและบริการได้ดังสมการที่ (5) (Bateman *et al.*, 2002)

$$MWTP = b_y^{-1} \ln \left[\frac{\sum_i \exp(V_i^1)}{\sum_i \exp(V_i^0)} \right] \quad (5)$$

โดย V^0 คือ อรรถประโยชน์แรกเริ่มในปัจจุบัน

V^1 คือ อรรถประโยชน์ของทางเลือก

b_y คือ อรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มของรายได้ และคือค่าสัมประสิทธิ์ของต้นทุนของคุณลักษณะ

โดยสามารถจัดรูปสมการที่ (5) ได้ใหม่ดังแสดงในสมการที่ (6) ซึ่งบอกถึงค่าความเต็มใจจ่ายสำหรับการเปลี่ยนแปลงในแต่ละคุณลักษณะ หรือแสดงถึง ราคาแฝงของแต่ละคุณลักษณะนั่นเอง

$$MWTP = \frac{-b_c}{b_y} \quad (6)$$

โดย b_c คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของแต่ละคุณลักษณะ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเป็นโรงแรมหรือรีสอร์ทสีเขียว พบว่าคุณลักษณะในการเป็นโรงแรมหรือรีสอร์ทสีเขียวที่พบมากที่สุด คือ การให้ความรู้แก่พนักงาน (Rahman *et al.*, 2012) การจัดการน้ำเสีย (Jamaludin and Yusof, 2013) การคัดแยกขยะ (Wang, 2012; Jamaludin and Yusof, 2013; Yusof and Jamaludin, 2013) การใช้วัสดุรีไซเคิล/เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Rahman *et al.*, 2012; Wang, 2012; Jamaludin and Yusof, 2013; Yusof and Jamaludin, 2013) และการจัดการพลังงาน (Rahman *et al.*, 2012; Wang, 2012; Yusof and Jamaludin, 2013) รวมถึงพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความเต็มใจจ่ายของนักท่องเที่ยวในการเข้าพักโรงแรมสีเขียว ได้แก่ เพศ กลุ่มบุคคลวัยกลางคน ระดับการศึกษา การตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม (Kostakis and Sardianou, 2012) อย่างไรก็ตาม มีการนำแบบจำลองทางเลือกมาใช้เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายสำหรับคุณลักษณะต่างๆของการเป็นโรงแรมหรือรีสอร์ทสีเขียวอยู่บ้าง เช่น งานของ อุดมศักดิ์ ศิลประชาวงศ์ (2557) Wehrl *et al.* (2011) ซึ่งพบว่าคุณลักษณะของการเป็นโรงแรมสีเขียวที่นักท่องเที่ยวมีความเต็มใจจ่ายมากที่สุด ได้แก่ คุณลักษณะด้านการจัดการพลังงาน การจัดการน้ำเสีย และการจัดการขยะ

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเกาะเสม็ด โดยใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างกรณีที่ทราบจำนวนประชากรของ Arkin and Colton (1963) จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษานี้ คือ 400 ตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเกาะเสม็ดในช่วงเดือน

สิงหาคม-กันยายน พ.ศ. 2558 เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวชาวไทยทุกคนมีโอกาสในการถูกเลือกด้วยความน่าจะเป็นที่เท่ากัน โดยเก็บแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยววันละ 1 คน/กลุ่ม กล่าวคือ เมื่อเก็บแบบสอบถามชุดแรกจากนักท่องเที่ยวคน/กลุ่มแรกเสร็จสิ้น จะไม่เลือกนักท่องเที่ยวคน/กลุ่มที่สอง แต่จะข้ามไปเก็บแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวคน/กลุ่มที่สามแทน และทำแบบนี้สลับไปเรื่อยๆจนกระทั่งได้แบบสอบถามครบ 400 ชุด ในกรณีที่นักท่องเที่ยวมาเป็นกลุ่ม เลือกเก็บแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวในกลุ่มเพียง 1 คนเท่านั้น

แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงแรมหรือรีสอร์ทสีเขียวของนักท่องเที่ยว เพื่อสอบถามถึงการรู้จักโรงแรมสีเขียวของนักท่องเที่ยว ส่วนที่ 2 การตัดสินใจเลือกแนวทางการใช้บริการโรงแรม/รีสอร์ทสีเขียวบนเกาะเสม็ด และค่าความเต็มใจจ่ายห้องพักส่วนเพิ่มของนักท่องเที่ยว ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่วนที่ 4 ข้อมูลส่วนบุคคล ด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ได้ทำการทดสอบแบบสอบถาม (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเกาะเสม็ดจำนวน 30 ชุด เพื่อกำหนดคุณลักษณะในการบริหารจัดการโรงแรมสีเขียว รวมถึงกำหนดระดับของแต่ละคุณลักษณะ และค่าความเต็มใจที่จะจ่ายส่วนเพิ่มที่เหมาะสมของแต่ละทางเลือก

ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดคุณลักษณะในการบริหารจัดการโรงแรมสีเขียวไว้ 5 คุณลักษณะ และแต่ละคุณลักษณะมี 2 ระดับ (ตารางที่ 1) จึงสามารถกำหนดชุดทางเลือกได้ทั้งหมด 32 ทางเลือก แต่ทว่าหากกำหนดจำนวนทางเลือกทั้งหมดไว้ในแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามอาจเกิดความสับสน และอาจไม่สามารถพิจารณาได้ในเวลาที่จำกัด ดังนั้น จึงใช้วิธีการ Fractional Factorial เพื่อลดจำนวนทางเลือกทั้งหมดที่เกิดขึ้นให้เหลือเฉพาะทางเลือกที่มีความเหมาะสม ทำให้เหลือจำนวนทางเลือกทั้งสิ้น 11 ทางเลือก โดยเป็นทางเลือกฐาน (Status Quo) 1 ทางเลือก แล้วจึงกำหนดมูลค่าของแต่ละทางเลือกโดยใช้ค่าความเต็มใจจ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวที่มีต่อคุณลักษณะในแต่ละด้านของโรงแรมสีเขียวมาคำนวณหามูลค่าของแต่ละชุดทางเลือก (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 คุณลักษณะและระดับของคุณลักษณะด้านต่างๆของโรงแรมสีเขียว

คุณลักษณะ	ระดับของคุณลักษณะ
การใช้พลังงาน	1. การใช้พลังงานไม่มีประสิทธิภาพ 2. การใช้พลังงานมีประสิทธิภาพ เช่น ใช้หลอดไฟประหยัดพลังงาน หรือใช้ระบบคีย์การควบคุมการเปิด/ปิดไฟ เป็นต้น
การจัดการขยะ	1. ไม่มีการใช้วัสดุรีไซเคิล หรือนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ 2. มีการใช้วัสดุรีไซเคิล หรือนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่
การจัดการน้ำเสีย	1. ไม่มีระบบการจัดการน้ำเสีย 2. มีระบบการจัดการน้ำเสีย
คุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านอากาศ และเสียง ภายในสถานที่พัก	1. ไม่มีการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีด้านอากาศและเสียงภายในสถานที่พัก 2. มีการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีด้านอากาศและเสียงภายในสถานที่พัก เช่น ปรับปรุงหรือตัดแปลงส่วนของอาคารให้สามารถลด/ป้องกันไม่ให้เกิดเสียง หรือ ฝุ่นละอองจากการทำกิจกรรมต่างๆออกมาภายนอก เป็นต้น
การมีส่วนร่วมกับชุมชน	1. ไม่มีส่วนร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2. มีส่วนร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 2 ชุดทางเลือกคุณลักษณะการเป็นโรงแรมสีเขียว และความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่ม

ทางเลือก	การใช้พลังงาน	การจัดการขยะ	การจัดการน้ำเสีย	คุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านอากาศและเสียงภายในสถานที่พัก	การมีส่วนร่วมกับชุมชน	ความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่ม (บาท/คืน)
1	มีประสิทธิภาพ	ใช้วัสดุรีไซเคิล	มีการจัดการ	มีการจัดการ	มีส่วนร่วม	710
2	ไม่มีประสิทธิภาพ	ใช้วัสดุรีไซเคิล	มีการจัดการ	มีการจัดการ	ไม่มีส่วนร่วม	400
3	มีประสิทธิภาพ	ใช้วัสดุรีไซเคิล	มีการจัดการ	มีการจัดการ	ไม่มีส่วนร่วม	530
4	ไม่มีประสิทธิภาพ	ใช้วัสดุรีไซเคิล	มีการจัดการ	ไม่มีการจัดการ	มีส่วนร่วม	400
5	ไม่มีประสิทธิภาพ	ใช้วัสดุรีไซเคิล	มีการจัดการ	มีการจัดการ	มีส่วนร่วม	580
6	มีประสิทธิภาพ	ไม่ใช้วัสดุรีไซเคิล	มีการจัดการ	ไม่มีการจัดการ	มีส่วนร่วม	410
7	มีประสิทธิภาพ	ไม่ใช้วัสดุรีไซเคิล	มีการจัดการ	มีการจัดการ	มีส่วนร่วม	590
8	ไม่มีประสิทธิภาพ	ไม่ใช้วัสดุรีไซเคิล	มีการจัดการ	มีการจัดการ	มีส่วนร่วม	460
9	มีประสิทธิภาพ	ใช้วัสดุรีไซเคิล	มีการจัดการ	ไม่มีการจัดการ	มีส่วนร่วม	530
10	มีประสิทธิภาพ	ไม่ใช้วัสดุรีไซเคิล	มีการจัดการ	มีการจัดการ	ไม่มีส่วนร่วม	410
กรณีฐาน	ไม่มีประสิทธิภาพ	ไม่ใช้วัสดุรีไซเคิล	ไม่มีการจัดการ	ไม่มีการจัดการ	ไม่มีส่วนร่วม	0

ทั้งนี้ การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าพักโรงแรมสีเขียวของนักท่องเที่ยว ได้ใช้แบบจำลองโลจิตเพื่ออธิบายว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อโอกาสที่นักท่องเที่ยวจะตัดสินใจเข้าพักโรงแรมสีเขียว (สมการ 7) โดยรายละเอียดของตัวแปรแสดงดังตารางที่ 3

$$VIS_i = f(\text{SEX}_i, \text{AGE}_i, \text{STAT}_i, \text{EDU}_i, \text{INC}_i, \text{OCC1}_i, \text{OCC2}_i, \text{OCC3}_i, \text{OCC4}_i, \text{OCC5}_i, \text{OCC6}_i, \text{MEM}_i, \text{DO}_i, \text{GRE}_i, \text{DAY1}_i, \text{NUM}_i, \text{PRICE}_i) \quad (7)$$

การศึกษาค่าความเต็มใจจ่ายของนักท่องเที่ยวที่มีต่อคุณลักษณะด้านต่างๆในการบริหารจัดการโรงแรมสีเขียวบน

เกาะเสม็ด วิเคราะห์ด้วยวิธีแบบจำลองทางเลือก (Choice Modeling) โดยการวิเคราะห์ฟังก์ชันอรรถประโยชน์ทางอ้อมของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวด้วยแบบจำลอง Conditional Logit และประมาณการแบบจำลองด้วยวิธีความน่าจะเป็นสูงสุด Conventional Maximum Likelihood (สมการ 8) โดยรายละเอียดของตัวแปรแสดงดังตารางที่ 4

$$V_i = \alpha_1 ATT1_i + \alpha_2 ATT2_i + \alpha_3 ATT3_i + \alpha_4 ATT4_i + \alpha_5 ATT5_i + \beta P_i \quad (8)$$

โดย $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3, \alpha_4, \alpha_5$ คือ สัมประสิทธิ์ของตัวแปรคุณลักษณะ ATT1, ATT2, ATT3, ATT4 และ ATT5

ตามลำดับ β คือ สัมประสิทธิ์ของตัวแปรค่าความเต็มใจจ่าย และ i คือ กลุ่มตัวอย่างคนที่ 1, 2, 3, ..., 400

ทั้งนี้ การศึกษาครั้งนี้ได้ตัดตัวแปรคุณลักษณะคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านอากาศ และเสียงภายในสถานที่พักออก เนื่องจากพบว่า ตัวแปรอิสระดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรค่าความเต็มใจจ่ายค่อนข้างสูง ส่งผลให้ตัวแปรค่าความเต็มใจจ่ายไม่สามารถอธิบายค่าของตัวแปรตามได้ ดังนั้นเมื่อตัดตัวแปรคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านอากาศ และเสียงภายในสถานที่พักออกไป ปัญหาดังกล่าวจึงไม่เกิดขึ้น

ตารางที่ 3 ตัวแปรในแบบจำลองโลจิต

ตัวแปร	คำอธิบาย
ตัวแปรตาม	
VIS	การตัดสินใจเข้าพักโรงแรมสี่เขียว โดยกำหนดให้ 0 = ไม่เข้าพัก 1 = เข้าพัก
ตัวแปรอิสระ	
SEX	เพศ โดยกำหนดให้ 0 = เพศหญิง 1 = เพศชาย
AGE	อายุ (ปี)
STAT	สถานภาพการสมรส โดยกำหนดให้ 0 = ไม่เคยสมรส 1 = เคยสมรส
EDU	จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย (ปี)
INC	รายได้เฉลี่ย (บาท/คน)
OCC _i	อาชีพต่างๆ โดย $i = 1,2,3,\dots,6$ หมายถึง อาชีพนักเรียน/นักศึกษา ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน ธุรกิจส่วนตัว และอื่นๆ ตามลำดับ โดยกำหนดให้ 0 = ไม่ได้ประกอบอาชีพดังกล่าว 1 = ประกอบอาชีพดังกล่าว และกำหนดให้อาชีพรับจ้างทั่วไป เป็นอาชีพฐาน
MEM	การเป็นสมาชิกของหน่วยงาน ชมรม หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้ 0 = ไม่เคยเป็นสมาชิก 1 = เคยเป็นสมาชิก
DO	การประกอบกิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้ 0 = ไม่เคยประกอบกิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 1 = ประกอบกิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
GRE	การรู้จักโรงแรมสี่เขียว โดยกำหนดให้ 0 = ไม่รู้จัก 1 = รู้จัก
DAY1	จำนวนวันที่เดินทางท่องเที่ยวในรอบปี (วัน)
NUM	จำนวนบุคคลที่ร่วมกลุ่มในการเดินทางมาท่องเที่ยว (คน)
PRICE	ราคาห้องพักต่อคืน (บาท)

ตารางที่ 4 ตัวแปรในแบบจำลองทางเลือก

ตัวแปร	คำอธิบาย
ตัวแปรตาม	
V_i	อรรถประโยชน์ทางอ้อมของกลุ่มตัวอย่างคนที่ i ซึ่งสะท้อนการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่กำหนดให้ของนักท่องเที่ยว โดยกำหนดให้ 0 = กลุ่มตัวอย่างไม่เลือกทางเลือกที่กำหนดให้ 1 = กลุ่มตัวอย่างเลือกทางเลือกที่กำหนดให้
ตัวแปรอิสระ	
ATT1	0 = โรงแรมมีการใช้พลังงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ 1 = โรงแรมมีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ
ATT2	0 = โรงแรมไม่มีการใช้วัสดุรีไซเคิล หรือนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ 1 = โรงแรมมีการใช้วัสดุรีไซเคิล หรือนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่
ATT3	0 = โรงแรมไม่มีระบบการจัดการน้ำเสีย 1 = โรงแรมมีระบบการจัดการน้ำเสีย
ATT4	0 = โรงแรมไม่มีการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านอากาศ และเสียงภายในสถานที่พัก 1 = โรงแรมมีการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านอากาศ และเสียงภายในสถานที่พัก
ATT5	0 = โรงแรมไม่มีส่วนร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 1 = โรงแรมมีส่วนร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
P	ค่าความเต็มใจจ่ายสำหรับการที่โรงแรมเป็นโรงแรมสีเขียว

ผลการศึกษาและอภิปราย

ข้อมูลส่วนบุคคล ด้านเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวจากข้อมูลที่ได้รับจากการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเชียงใหม่จำนวน 400 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มาเที่ยวเชียงใหม่ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21-30 ปี สถานภาพโสด สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีรายได้ส่วนบุคคลอยู่ในช่วง 10,000-20,000 บาท/เดือน และประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นสมาชิกของหน่วยงาน/ชมรม/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่ส่วนใหญ่มีการประกอบกิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยกิจกรรมที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือการประหยัดน้ำ รองลงมาคือการใช้ถุงผ้า

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าพักโรงแรมสีเขียวของนักท่องเที่ยว

ผลการศึกษา (ตารางที่ 5) พบว่า ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าพักโรงแรมสีเขียวของนักท่องเที่ยว ได้แก่ สถานภาพสมรส (STAT) การรู้จักโรงแรมสีเขียว (GRE)

จำนวนวันที่ท่องเที่ยวในรอบปี (DAY1) การเป็นสมาชิกของหน่วยงาน/ชมรม/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (MEM) และรายได้เฉลี่ย (INC)

ผลการศึกษาเป็นที่น่าสนใจที่ว่า หากบุคคลที่สมรสแล้ว จะมีแนวโน้มที่ตัดสินใจเข้าพักโรงแรมสีเขียวเพิ่มขึ้น เนื่องจากบุคคลที่สมรสแล้ว มีโอกาสที่จะให้กำเนิดบุตร และเพื่อต้องการให้บุตรของตนได้พบกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยังคงงาม จึงทำให้บุคคลดังกล่าวตัดสินใจที่จะเข้าพักโรงแรมสีเขียวเพิ่มขึ้น โดยหวังว่าการที่ตนได้เข้าพักโรงแรมสีเขียว นั้น นอกจากจะเป็นการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมไม่ให้เสื่อมโทรม ยังทำให้บุตรของตนที่กำลังจะเป็นทายาทรุ่นต่อไปยังคงได้สัมผัสกับความงามของธรรมชาติเช่นเดียวกับที่ตนได้เคยสัมผัส อีกทั้งการรู้จักโรงแรมสีเขียว เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดโอกาสในการตัดสินใจเข้าพักโรงแรมสีเขียวเพิ่มขึ้น เนื่องจากบุคคลที่รู้จักโรงแรมสีเขียว จะทราบถึง

ข้อดีของการเป็นโรงแรมสีเขียวว่ามีความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมมากน้อยเพียงใด และหากบุคคลดังกล่าวต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมก็จะตัดสินใจเลือกเข้าพักโรงแรมสีเขียวมากกว่าบุคคลทั่วไปที่ไม่รู้จักโรงแรมสีเขียว รวมถึงการเคยเป็นสมาชิกของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดโอกาสในการเข้าพักโรงแรมสีเขียวเพิ่มขึ้น เนื่องจากบุคคลดังกล่าวอาจได้รับรู้ข่าวสาร ได้ลงมือปฏิบัติ หรือพบเห็นปัญหาของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น จึงทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากกว่าบุคคลทั่วไป

ในด้านของรายได้ พบว่า หากบุคคลใดมีรายได้เพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าพักโรงแรมสีเขียวเพิ่มขึ้น เนื่องจากการที่บุคคลมีรายได้เพิ่มขึ้นย่อมแสวงหาสิ่งที่ดีที่สุดให้กับตนเองเพิ่มขึ้นด้วย และถึงแม้ว่าราคาห้องพักของโรงแรมสีเขียวบางแห่งอาจจะมีราคาที่สูงกว่าโรงแรมทั่วไป แต่เพื่อต้องการการได้รับบริการที่ดีกว่า ต้องการใกล้ชิดกับธรรมชาติ หรือมีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่า จึงทำให้บุคคลที่มีรายได้มากตัดสินใจเข้าพักโรงแรมสีเขียวมากกว่าบุคคลทั่วไป สำหรับจำนวนวันที่ท่องเที่ยวในรอบปี พบว่า หากบุคคลใดมีจำนวนวันในการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น จะทำให้มีโอกาสในการตัดสินใจเข้าพักโรงแรมสีเขียวเพิ่มขึ้น เนื่องจากบุคคลที่มีจำนวนวันในการเดินทางท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จะพบเห็นด้านที่สวยงามและไม่สวยงามของธรรมชาติในสถานที่ต่าง ๆ มากกว่าบุคคลที่ไม่ค่อยเดินทางท่องเที่ยว ดังนั้นเพื่อที่จะรักษาความสวยงามนั้นเอาไว้ หรืออยากจะเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น จึงทำให้บุคคลดังกล่าวมีความน่าจะเป็นในการตัดสินใจเข้าพักโรงแรมสีเขียวมากขึ้น

ค่าความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่มของนักท่องเที่ยวที่มีต่อคุณลักษณะด้านต่างๆในการบริหารจัดการโรงแรมสีเขียวบนเกาะเสม็ด

ผลการศึกษาตามตารางที่ 6 พบว่า ตัวแปรคุณลักษณะที่มีผลต่อค่าความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่มในการบริหารจัดการโรงแรมสีเขียวบนเกาะเสม็ด ได้แก่ 1) การใช้พลังงาน 2) การจัดการขยะ 3) การจัดการน้ำเสีย และ 4) ค่าความเต็มใจจ่ายสำหรับการที่โรงแรมเป็นโรงแรมสีเขียว ตามลำดับ และหากโรงแรมบนเกาะเสม็ดมีการจัดการขยะ มีการจัดการพลังงาน และมีการจัดการน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้อรรถประโยชน์ของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้น ในขณะที่หากกลุ่มตัวอย่างต้องเสียค่าความเต็มใจจ่ายเพื่อการเป็นโรงแรมสีเขียวมากขึ้น จะทำให้อรรถประโยชน์ของกลุ่มตัวอย่างลดลง

เมื่อคำนวณหาค่าความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่มหรือราคาแฝงของแต่ละคุณลักษณะในการเป็นโรงแรมสีเขียว พบว่า คุณลักษณะเรื่องการจัดการน้ำเสียเป็นคุณลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุด โดยสะท้อนผ่านราคาแฝงที่กลุ่มตัวอย่างให้ราคามากถึง 101.84 บาท/คืน รองลงมา คือ การจัดการขยะ 89.16 บาท/คืน และสุดท้ายการใช้พลังงาน 66.52 บาท/คืน

สาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับคุณลักษณะเรื่องการจัดการน้ำเสียมากที่สุด อาจเป็นเพราะเกาะเสม็ดเป็นพื้นที่ที่ถูกห้อมล้อมด้วยน้ำทะเล หากการจัดการน้ำเสียเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ หรือมีการแอบปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเลโดยตรง ก็จะทำให้สภาพน้ำทะเลโดยรอบเกาะเสม็ดเกิดความเสียหาย สัตว์น้ำ หรือปะการังอาจได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำเสียไปด้วย ในที่สุดแล้วปัญหาน้ำเสียดังกล่าวอาจทำลายความสวยงามของเกาะเสม็ดที่มีอยู่ จึงอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการจัดการน้ำเสียมากที่สุด

ตารางที่ 5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าพักโรงแรมสีเขียว

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์	Z - statistics	ระดับนัยสำคัญ
ค่าคงที่	-19.8702	-0.03	0.979
SEX	-0.2813	-0.98	0.327
AGE	-0.0030	-0.13	0.896
STAT	0.8861	2.56	0.010 ^{***}
EDU	0.3088	0.70	0.484

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์	Z - statistics	ระดับนัยสำคัญ
INC	0.1900	1.67	0.095*
OCC1	15.0786	0.02	0.984
OCC2	14.4444	0.02	0.985
OCC3	13.9901	0.02	0.985
OCC4	14.9253	0.02	0.984
OCC5	13.8724	0.02	0.985
OCC6	15.0163	0.02	0.984
MEM	0.6340	2.02	0.044**
DO	0.1182	0.24	0.810
GRE	5.0294	7.52	0.000***
DAY1	0.0301	3.12	0.002***
NUM	0.0481	1.46	0.143
PRICE	0.2034	1.35	0.176

Pseudo R² = 0.1287   N = 400

หมายเหตุ : ***, ** และ * หมายถึง ระดับนัยสำคัญ 0.01 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันอรรถประโยชน์ทางอ้อมของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการบริหารจัดการโรงแรมสีเขียวบนเกาะเสม็ดและราคาแฝงของแต่ละคุณลักษณะ

ตัวแปรคุณลักษณะ	ค่าสัมประสิทธิ์	Z - statistics	ระดับนัยสำคัญ	ราคาแฝง (บาท/คืน)
การใช้พลังงาน	0.5987	1.74	0.082*	66.52
การจัดการขยะ	0.8024	2.16	0.031**	89.16
การจัดการน้ำเสีย	0.9166	1.90	0.058*	101.84
การมีส่วนร่วมกับชุมชน	0.7378	1.52	0.130	81.98
ค่าความเต็มใจจ่ายสำหรับการเป็นโรงแรมสีเขียว	-0.0090	-2.52	0.012**	-

Pseudo R² = 0.0816   N = 400

หมายเหตุ : ** และ * หมายถึง ระดับนัยสำคัญ 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ

สรุปผลการศึกษา

จากผลการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าพักโรงแรมสีเขียวของนักท่องเที่ยว ได้แก่ สถานภาพสมรส การรู้จักโรงแรมสีเขียว จำนวนวันที่ท่องเที่ยวในรอบปี รายได้เฉลี่ย และการเป็นสมาชิกของหน่วยงาน ชมรม หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งคล้ายคลึงกับงานของ Kostakis and Sardanou (2012) ที่กล่าวว่า นักท่องเที่ยวที่ตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การเป็นสมาชิกของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

จะมีโอกาสในการตัดสินใจจ่ายเงินเพื่อเข้าพักโรงแรมสีเขียวมากกว่านักท่องเที่ยวทั่วไป

สำหรับคุณลักษณะในการบริหารจัดการเพื่อเป็นโรงแรมสีเขียวบนเกาะเสม็ด กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าคุณลักษณะการจัดการน้ำเสียเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่สุด รองลงมาคือ การจัดการขยะ และการใช้พลังงาน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานของอุดมศักดิ์ ศิลปะประวาศ (2557) ที่สรุปว่า นักท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญกับความสะอาดของชายหาด และความสะอาดของน้ำทะเล รวมถึงงานของ Wehrli et al. (2011) ที่สรุปว่า คุณลักษณะการจัดการพลังงานเป็น

คุณลักษณะหนึ่งที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ

สำหรับค่าความเต็มใจจ่ายส่วนเพิ่มของแต่ละคุณลักษณะ (ตารางที่ 6) กรณีที่ธุรกิจที่พักมีการบริหารจัดการเป็นโรงแรมสีเขียว และมีการดำเนินงานในเรื่องการจัดการขยะ การจัดการพลังงาน และการจัดการน้ำเสีย ธุรกิจที่พิกอาจนำราคาแฝงของแต่ละคุณลักษณะที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้มาเพิ่มราคาห้องพักได้ โดยสามารถเพิ่มราคาห้องพักได้ประมาณ 65-250 บาท/คืน

ข้อเสนอแนะ

1. หากหน่วยงานภาครัฐสามารถให้ข้อมูลแก่ประชาชน หรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจว่าโรงแรมสีเขียวมีประโยชน์และมีความสำคัญต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างไร อาจทำให้นักท่องเที่ยวเข้าพักในโรงแรมสีเขียวมากขึ้น เนื่องจากผลการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า หากทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักโรงแรมสีเขียวมากขึ้น จะทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสตัดสินใจเข้าพักโรงแรมสีเขียวมากกว่านักท่องเที่ยวทั่วไปที่ไม่รู้จักโรงแรมสีเขียว รวมถึงอาจมีส่วนทำให้เกิดธุรกิจโรงแรมสีเขียวเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวมากขึ้น และธุรกิจโรงแรมสีเขียวที่เกิดขึ้นอาจมุ่งเป้าไปที่กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูง กลุ่มที่มีครอบครัวแล้ว รวมไปถึงกลุ่มที่ชอบอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะเข้าพักโรงแรมสีเขียวมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป

2. ธุรกิจที่พิกต่างๆบนเกาะเสม็ด หากมีแนวคิดที่จะเปลี่ยนธุรกิจที่พิกของตนให้เป็นธุรกิจที่พิกสีเขียว อาจเริ่มจากการจัดการน้ำเสียก่อนเป็นลำดับแรก เพราะจากผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับคุณลักษณะการจัดการน้ำเสียเป็นอันดับหนึ่งโดยสะท้อนผ่านราคาแฝงที่นักท่องเที่ยวมีความยินดีจ่ายมากที่สุด รองลงมาคือ การจัดการขยะ และเมื่อธุรกิจที่พิกจัดการกับคุณลักษณะดังกล่าวได้แล้ว ลำดับต่อไปอาจจะค่อยๆปรับเปลี่ยนการจัดการด้านอื่นๆเพื่อให้มีความเป็นธุรกิจที่พิกสีเขียวมากขึ้น

ข้อจำกัดในการศึกษา

การเกิดปัญหาความสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรอิสระ จนทำให้ต้องตัดตัวแปรคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านอากาศและเสียงออกไป อาจมีสาเหตุมาจากการที่กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถแยกแยะระดับความแตกต่างของคุณลักษณะด้านต่างๆของโรงแรมสีเขียวได้ว่า การจัดการ

อย่างมีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพแตกต่างกันอย่างไร หรือการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีและไม่ดีแตกต่างกันอย่างไร รวมไปถึงกลุ่มตัวอย่างอาจมีความเข้าใจเรื่องการจัดการโรงแรมสีเขียวที่แตกต่างกัน เนื่องจากการเก็บแบบสอบถามครั้งนี้ไม่ได้ใช้รูปภาพเพื่อประกอบการอธิบายให้กับกลุ่มตัวอย่างได้รับทราบข้อมูลเพิ่มเติม จึงทำให้ข้อมูลที่ได้รับจากการเก็บแบบสอบถามอาจเกิดความเอนเอียง จนนำไปสู่การเกิดปัญหาความสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรอิสระ

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559*. สืบค้นจาก http://www.tica.or.th/images/plan_tourism2555-2559/2555-2559.pdf

คณิศร วังเวียง. (2554). *การพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.

ตุลย์ ศิริกุลพิพัฒน์. (บรรณาธิการ). (2556, 21 สิงหาคม). *หลายเหตุผลของคน (ยัง) ไปเที่ยว“เกาะเสม็ด”*. ASTV ผู้จัดการออนไลน์. สืบค้นจาก <http://www.manager.co.th/Food/ViewNews.aspx?NewsID=9560000104247>

วิวรรธน์ พงศ์บุรณะกิจ. (2553). *โรงแรมใบไม้เขียว: บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม*. สืบค้นจาก http://www.kiasia.org/userfiles/C%20Wiwat_The%20Green%20Leaf%20Programme.pdf

สันติ แสงเลิศไสว. (2549). *การประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อพืชผักปลอดภัย ตลาดออยคำในเขตกรุงเทพมหานคร: วิธีแบบจำลองทางเลือก*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

โสมสกา เพชรานนท์ และ วลัยภรณ์ อัดตะนันท์. (2558). *ความเต็มใจจ่ายเพื่อคุณลักษณะในการบริหารจัดการช่องทาง*

- จักรยาน. *วิทยาสารเกษตรศาสตร์*, 36(2), 201-216.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). *เที่ยวเมืองไทย ใครใคร่ก็อยากมา*. สืบค้นจาก http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/citizen/news/news_travel.jsp
- อัครพงษ์ อ้นทอง, อร จุนธิระพงษ์, และนรินทร์ พันธุ์เขียว. (2552). *การประเมินมูลค่าของความเสียหายของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่ม*. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุดมศักดิ์ ศิลประชาวงศ์. (2557). การศึกษาความเต็มใจจะจ่ายของนักท่องเที่ยวในการจัดการสภาพแวดล้อมของเกาะเสม็ด. *วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*, 8(1), 118-136.
- Apostolakis, A., and Jaffry, S. (2005). A choice modeling application for Greek heritage attractions. *Journal of Travel research*, 43, 309-318.
- Arkin, H., and Colton, R. R. (1963). *Table for statistician*. New York, NY: Barn & Noble.
- Bateman, I. J., Carson, R. T., Day, B., Hanemann, M., Hanley, N., Hett, T., Lee, M. J., Loomes, G., Mourato, S., Özdemiroglu, E., Pearce, D., Sugden, R., and Swanson, J. (2002). *Economic valuation with stated preference techniques: A manual*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited.
- Chan, E. S. W. (2013). Managing green marketing: Hong Kong hotel managers' perspective. *International Journal of Hospitality Management*, 34, 442-461.
- Cometa, L. (2012). *Consumer beliefs about green hotels* (Master's thesis). Kent State University, US.
- Huybers, T. (2003). Domestic tourism destination choices: A choice modeling analysis. *International Journal of Tourism Research*, 5, 445-459.
- Jamaludin, M., and Yusof, Z. B. (2013). Best practice of green island resorts. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 105, 20-29.
- Kelly, J., Haider, W., Williams, P. W., and Englund, K. (2007). Stated preferences of tourists for eco-efficient destination planning options. *Tourism Management*, 28(2), 377-390.
- Kostakis, I., and Sardianou, E. (2012). Which factors affect the willingness of tourists to pay for renewable energy?. *Renewable Energy*, 38, 169-172.
- Lancaster, K. (1966). A new approach to consumer theory. *The Journal of Political Economy*, 74(2), 132-157.
- Millar, M., and Baloglu, S. (2008). *Hotel guests' preferences for green hotel attributes*. Retrieved from <http://repository.usfca.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1007&context=hosp>
- Rahman, I., Reynolds, D., and Svaren, S. (2012). How "green" are north american hotels?: An exploration of low-cost adoption practices. *International Journal of Hospitality Management*, 31, 720-727.
- Wang, R. (2012). The investigation of green best practices for hotels in Taiwan. *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 57, 140-145.
- Wehrli, R., Schwarz, J., and Stettler, J. (2011). *Are tourists willing to pay more for sustainable tourism?: A choice experiment in Switzerland*. Retrieved from <http://www.hslu.ch/itw-working-paper-series-tourism-03-2011.pdf>
- Yusof, Z. B., and Jamaludin, M. (2013). Green approaches of Malaysian green hotels and resorts. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 85, 421-443.